

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

ג.

עין משפט
נר מצוה

קצו א ב מיי פכז מהל
 אישות הל' טו טז
 ופוסק מכרין קיים סמו עשין
 ממה טוש"ע אה"ע ק"ז א טע"י
 יג וטע"י טז:
 קצו ג מיי פכז מהל ז
 טוש"ע שס ק"ט:
 קצו ד שס טע"י טז:
 קצו ה מיי שס הל' ח
 ופ"ד מהל' טוען
 הלכה א סגס טש וק"י לה
 טוש"ע שס וטוש"ע ח"מ ק"ז
 קנא טע"י א:

מוסף תוספות

[illegible]

רבינו גרשום

אליאבא מעצוויט שאנסט
דיידיק לכ שכן. און דערמאן
אזוי בעצית לעבלי וחת רחוק
שעשיתי לבעלי דא
שקריהו לבעלי דא
מדי דארוי לעבלי אבה
אבה. דארוי לא לכתי את
קנסנות אותי שאין את
גמחתי. לעבור כלום דא
שגשרו וסחורתי כחובתך
מתן אן צדוק. אשמות
כחייך כדי שתולט מכורה
אבה לכתי לא מחיתי מוכר
אליאבא מעצוויט כחובת
לעבלי. שאם מכר הכעל
כעבלי. ובעדו ובעדו
כפניה ושתקה מתוך קיים
דאין יכלה לומר נטח קיים
לעבלי כעבלי נטח וואיל
הדיוקן שלה לאט של בעל
הדיוקן לא למחור: ובעדו
אשמות מילא אן אשאת שמכר
אשמות מילא לא עשו איה
כלום: דאמר כדי לעצור:
אשקות עמו. המוכר ללוקח:
דאשקט שני ברין אן איה
וימסם. שאם הכהן ומת
לאחר איה אן וימסם איה
איה: שני. אם הכהן בתוך
אוחזן. אן איה צאץ שמת
לאחר איה אן וימסם איה
המכה ובעדו כעבלי (ג)
קמיייר: קסבר. רמאי
איה ראשון שני ברין איה
אן וימסם שמת דסברא איה
איה קירות שיש לו בעברות
איה (ד) דהיינא) כשהן
דמי איה ברין כשהן
בעדו לגמרי וחבלי בן ורשנו

אֵילִימָה לְמַעוּשֵׁי שָׂרָר נִכְסִיּוֹת. צַ' הָאֵשֶׁה שֶׁנֶּפֶסוּ (כְּמוֹת דָּף פֶּא).
גַּי הַרוּלָה לְמַחֲזֵר בְּנִכְסֵי אַחִיו פִּ"ה דֵּהָ דַחְנָן בְּהִנְיֻקָּין
(וַיִּטְעַן דָּף נה): לָקַח מִן הָאִישׁ וַחֲזֹר וּלְקַח מִן הָאֵשֶׁה מִקְחוֹ בְּטַל הָא'
לְאוֹמְרִינָן בְּג' שְׁדוֹת וְהִקְשָׁה ה"ר שְׁמוּאֵל דְּכ"ש בְּשָׂרָר נִכְסִים אִיירִי

מקחו בטל משעת טריפה^א וג' שדות
לאו למעוטי שאר נכסים ואפילו בג'
שדות מקחו קיים עד שעת טריפה
ויש ליישב פ"ה דמקחו בטל משמע
בטל לאלתר^ב וה"פ למעוטי מאי דלא
מציא אמרה נחת רוח עשיתי לבצלי
אלימא למעוטי שאר נכסים דלא
מערור לגמרי כ"ש דהויא לה איבה^ג
והא דלא קאמר למעוטי שאר נכסים
דלין מקחו בטל לאלתר דמשום הא לא
הוה לרזי למימר לא נכרה אלף לאותן
ג' שדות דפשיטא הוה לדין מקח
בטל אלף בזאתן ג' שדות דהא כל אדם
מוכר קרקע המשועבדת אלף ודאי
לא חאטריך לאוקומי בזאתן שלש
שדות אלף למעוטי שאר נכסים דלא
טריפה כלל *אבל קשיא לרשב"א דהיי
מציא למימר דפשיטא ליה דנשא
נכסים אין מקחו בטל לאלתר הא
מקמי דמוקי לה הכא בזאתן ג' שדות
הוה ס"ד דמייירי נשא נכסים ואע"ג
דקמי מקחו בטל: **המוכר עבדו**
ע"מ שישמשנו ^ה יום. הא דלא נקט
המוכר עצדו לפירות כדנקט בהשולח
(גיטין דף מו:) המוכר שדה לפירות
משום דלין דרך למכור עצד כענין זה
אלף משביר אותו לעשות מלאכה:

יִשְׁנֶן בְּדִין יוֹם אִו יוֹמִים. אֵין לְהַסְקוֹת הַשְׁמָה צִעֲמִידַת יוֹם לֹא יוֹקֵם
כִּ"ש צִיּוּמִים דְּרִשִׁי פִי צִפְרֶשֶׁת וְאַלְהַת הַמִּשְׁפָּטִים אֲחִירוֹ יוֹם
שְׁהוּא כִיּוּמִים הוּא אֲוֹמֵר מַעַת לַעַת: **קִסְבֵּר** קִנֵּין פִּירוֹת בְּקִנֵּין הַגּוֹף
דְּמִי. לְחִי מִשּׁוֹם דְּרִישׁ תַּחֲמִיו ה"ר כְּמִיד כִּסְפוֹ וּמִנָּה לִיָּה דְּתַחֲמִיו
דְּקֹאק טַפִּי מִכְסָּפוֹ אֲלֵהּ מִשּׁוֹם דְּסִבְרָה לִיָּה קִנֵּין פִּירוֹת בְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי
וְהָ"ר אֵ"כ הוּא לִיָּה לְמִימַר שֶׁיֵּהָא אֵין צִנֵּין יוֹם אִו יוֹמִים צִמֵּן דְּלֹא־שִׁכְחָן
הַסְּהוּבֵל (בִּ"ק דף פט: וסע) דְּמִי חֲדָה עֲבָדִי מִלּוֹג יוֹאֲלָאן בִּשְׁן וְעֵין לֹא־שֶׁ
אֲבָל בְּ"ד נִשְׁמַר וּמִנָּה אֲדִירָךְ לֹא לֵאשֶׁה לֹא לֵאשֶׁה וּמִסְקִין דְּכִ"ע לֵאשֶׁה
לְהוֹת מִקְנָה אוֹשֵׁא וּבְקִנֵּין פִּירוֹת בְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי קִמְיַפְלָגִי מִר סִבֵּר
בְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי וּמִר סִבֵּר לֹאֻ בְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי אֲלֵמָה הֵא דְּחִשְׁבִּי
קִנֵּין פִּירוֹת בְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי לֹא מִהִי שִׁיֵּא לֵאשֶׁה אֲלֵה לַעֲנִין שֶׁלֹּא
יֵאֵל לֵאשֶׁה וְרִ"י בֵּר צִרְוֹךְ לִ"ג וּבְקִנֵּין פִּירוֹת בְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי
קִמְיַפְלָגִי אֲלֵה הִ"ג דְּכִ"ע לִית לְהוֹת מִקְנָה וּבְפִלּוּגָמָה דְּהִנִּי מִנָּה כִּו' וְהֵא
קִמְיַנִי לֵאשֶׁה אֲבָל לֹא לֵאשֶׁה כִּר' יְהוּדֵה וְהֵיא דְּקִנֵּין הַגּוֹף דְּמִי וְלֹא
לֵאשֶׁה כִּר' אֲלַעְזֹר דְּלִמֵּר שֶׁיֵּהָא אֵין בְּדִין יוֹם אִו יוֹמִים לֵאשֶׁה וְלֵאשֶׁה
שֶׁיֵּהָא בְּדִין אֵין יִכּוּלֵין לְשַׁחֲרֵי' וּמִשּׁוֹם הִנִּי לִית לְהוֹת מִקְנָה אוֹשֵׁא
דְּלִר' אֲלַעְזֹר אֵין מִכִּרְתּוֹ כְּלוֹם הִלְכָךְ לֹא שִׁיךְ לִר' אֲלַעְזֹר
מִקְנָה אוֹשֵׁא דְּתַקְנוֹ שֶׁהִצְבֵּל מוֹצִיא מִיַּד הַלְקוּחוֹת וּלְדִידֵיהָ אֵין
כִּכָּאן מִכִּירָה כִּלְלֵי יוֹם לְתַרְץ צְדוֹק גִּירְסַת הַסְּפָרִים דְּהַתָּם
סִבְרָה הוּא שֶׁלֹּא יוֹעִיל קִנֵּין פִּירוֹת לְהִיּוֹת בְּקִנֵּין הַגּוֹף אֲלֵה
לַעֲנִין שֶׁלֹּא יֵאֵל בִּשְׁן וְעֵין לֵאשֶׁה אֲבָל לַעֲנִין שִׁיֵּא לֵאשֶׁה שִׁיֵּא לֹא
דְּלֵא אֲלִים לְהַפְסִיק קִנֵּין פִּירוֹתוֹ אֵת קִנֵּין גּוֹף דְּלֵאֵה שִׁיֵּא לֹא
לֹא לְחֲרוֹת' אִי נִמִּי דֵּלֵא דְּמִי קִנֵּין פִּירוֹת צִבְעֵל שֶׁלֹּא

היה

יֵאָדָה מִיֵּטוּל נִכְסֵי מְלוֹךְ שָׁלָה הַלֵּכֶךְ הָאִישׁ שְׂמֵכֶר לֹא עָשָׂה וְלֹא כָלוֹס
מִכְרָהּ הָיָה גּוֹף הַקֶּרֶקֶע בְּלֹא פִירוֹת שְׁהִי פִירוֹת שֶׁהִי שֶׁל צֶעֶל הֵן
מִתְנָה אֵין לְצֶעֶל עוֹד פִירוֹת שְׁהִי לֹא יִפְדָּנָה עוֹד וְגַם גּוֹף הַקֶּרֶקֶע
קִקֵּעַ בְּחִיָּה אִי אִפְשָׁר לוֹמֵר כֵּן אִלָּא אֲחֵי צֶעֶל וּמִפִּיק כְּמוֹ שֶׁהִמְקִינוּ
לְדִאֲמָתָא בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה (דף לא.) וְכֹדֶר' יוֹסִי בֶר' חֲמִינָא כו': הַצֶּעֶל
לְשֶׁצִּבּוֹדָא צֶעֶל מִשּׁוֹם אִיבָה וְעִשְׂאוּהוּ לִקּוֹץ רִאשׁוֹן. וּמֵיחֵי לִהֲרִי
כִּי דּוֹבִינָא פִּירוֹתֵיהּ לַעֲלֵמָא. הוּא מִכֵּר אֶת הַפִּירוֹתֵיהּ וְהִיא מִכְרָה אֵת
אֲמָרָהּ נָתַת רֹחַ עֲשִׂיתִי לְצֶעֶל צֶבְלָה לֹא עֲבָדָה מִכֵּר רֹחַ דְּלֹא
לוֹ שֶׁטֶר אִו עֲדִים שְׂמֵכֶרֶכֶּה לוֹ אֲשֶׁמוֹ נִכְסֵי מְלוֹךְ שָׁלָה הִי הַמֶּמְכֶּה
דְּקִאֲמֵר דְּלֹא עָשָׂה וְלֹא כָלוֹס וּאִפִּילוּ לָקַח תַּחֲלָה מִן הָאִישׁ וְחֹזֵר
וְיֵיחֵי לֹא תִקְשִׁי מִמֶּנִּיתִין דִּיִּיקָא דְּהוּי מִכֵּר דְּלִמְיִמֵּר דְּלִמְכֵּר כִּי
וּמֵיחֵי לֹא אֵין כֹּחַ לְשִׁנְיָהּ לִמְכּוֹר דְּלֹא זֶה קָרוּי צֶעֶלְיוֹ וְלֹא זֶה קָרוּי
הַיִּשְׁאָלוֹן. אִם הִכְרוּ וּמֵת לִסְקוֹף שְׁנֵי יוֹמִים מִמִּמֶּת הִבְאָה זֶה יֵשׁוּ
לְיִשְׂרָאֵל חֲצִירוֹ אִם מִחֲמַת מִכָּה זֶה מֵת אִפִּילוּ לִסְקוֹף שָׁנָה נִהְרָג
(דף עא:) מִפְּנֵי שֶׁהוּא תַּחֲסִיּוֹ. עֲדִיין כָּל לִי יוֹם וְחֲמִידָה וּמֵת תַּחַת
יוֹמִים אִם הִכְרוּ וּמֵת אִלָּא הוֹרְגִין אוֹתוֹ דַּעֲבָד כְּעֵנִי כְּכִי יִשְׂרָאֵל
אֲחֵר קִינִן פִּירוֹת דִּלְמִינָא שְׂמֵשׁ דַּעֲבָד כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם: קִינִין
אֵין קִינִן הַגּוֹף שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲבָדָה כָלוֹס דְּלִין גּוֹפּוֹ עוֹמֵד אִלָּא
יֵאָדָה לֹא יוֹקֵם כִּי כִסְפוֹ הוּא לְמִי שֶׁהוּא קְנוֹי לְגוֹפוֹ הִי עֲבָדָה:

שניהם

ואתם ישידו לה כבוצותם. לא נכתב בתוך השטור אלא לאחר נישואין ייחד לה אחת משדותיו ועשאה אפומיקי לגבות ממנה כתובתה ומיהו כל שדותיו משועבדים לה בתוך שטר הכתובה אלא על זה בוטחת יותר הוֹאֵל ויחדו לה בפני עדים: ה'ג ואחם שהכניסה לו שום משלה.

שדה שהכניסה לו מציית אביה ושמו
איתו וכבדו שוויו בשטר הכתובה
שקבלו עליו הבעל בדמים והן נכסי
אבן שזל שאלם פתחו לו ואם
הומירו הורשו לו וזהו שכותבים ודא
נדוויא להנעלת ליה מציית אביו כך
וכך ממון סך הכל קיבל עליו החתן
בכך וכך לדינרין וגם זה השדה משעבד
על עש שטר נכסיו של בעל אלא
שעל זה בוצתם יותר ששעבדו הואל
ומציית אביה הכניסוהו ומה' שדות הללו
אם חזר ולקח מהם האשה מקחו בטל
לדמורה נחת רוח עשיתי לבעלי.
והמתוך עמנו מפרש והולך לסיים מירון
שלו למעוטי מאי כלומר ולמעוטי מאי
שלו (א) שדות הללו דבר מעוטי מאי

דה אור השל

- גַּם יוֹם אֶחָד יִזְמְנוּ
לֹא יִקָּם בִּי בִּסְפוֹ
שְׁמוֹת כֹּא כֹא

גליון הש"ס

וְדָה אֵלֵימָה בִּן אֶבֶר
לְחַרְשָׁב. א. קָשָׁה לִי
פְסִיקָא לְהוּ דְּהַמְקֵן
מוֹקִי בֶּה שְׂאָר נְכִיס.
יָדַע דְּמִלְשָׁא בְּטַל
לְהָא מִיירִי שְׂאָר נְכִיס
דְּהִיּוּ מוֹקִי (בב' שְׂדוֹת
ק' מְלוֹג ו'ו) רַק בְּב'
וּמְדַמִּי מִסְבָּרָא גִ'מ' ג'
לְעֵינִי יִירִי אֶהְרַתֵּן
לִי דְּמַדְרִי רִבְּה צִר
דְּעִי' בֶּה לְמַטְט דְּנִי'מ'
א' אִמְרִי' גִ'ר' וְעִי':

זגהות הב"ח

- גמ' דהויא לה אינא:
דשב"ם ד"ה ה"ג והא
אמימר וכו' עבדה ליה
י: (ג) ד"ה ואינעית
אמימר אפילו
כשמכרו:

מוסף רש"י

ואקניייה אלף נחת רוח עשתה לבעלה
אבל בשאר שדות שאין משועבדין לה
כל כך שאין מיוחדים לה ודאי גמרה
ואקניייה ולא מזים אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי והווי מקחו קיים:
כל שכן. דמזית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי: **דחויא לה איבה.** אם
לא תמכור לו ללווק מבעלה וכל שכן דהוי מקחו בטל ומתעורר האשה
מלגו כסותה שפסדוהו וימות צעלה דאי לא תכזהו דאי לא ללווק
אמר לה בעלה עיניך נחת בגירושין אין צמימה וקצורה את לגבות
כמובתך כשאות או אגרשך ולכן אין את מנחת למכור מנכסי כלום
אבל בהגן ג' שדות לא אמר לה בעל הכי דמאחר שיחדם לה דין הוא
שתעשר במזירתו והלכן רבותא הוא דקאמר לא נזרעה האי דמני
מקחו בטל לא מצעיא בשאר נכסים דמילתא דפשיטא היא דמזית
אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי כדי שלא יאמר עיניך נחת בגירושין
וצמימה אלף אפי' בהגן ג' שדות דליכא למימר הכי אפי' מקחו בטל
דיכין דמ"מ אין שלה לגמרי כי אם של בעל מזית אמרה נחת רוח
עשיתי לבעלי: **אלף ודאי למעוטי מלוג.** אחא קנה בר דב הווא
דבהנכו את אלה מן האיש וחור ונסי מן האם רבא קייס דייקון
דשלה הן אינה יגורה מבעלה ויכולה למחות לבעלה שלא ימכור ולא
מזית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי ומתני' נמי דקמני וגלי מן אין לאיש חזקה
בנכסי אשתו הא ראייה יש בנכסי מלוג מיירי דייקון דהנכסים שלה לא
מזית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי: ה"ג ו**א** **אמימר** כו'. וקס"ד
השאה דהיי קאמר איש שמכר ואחריו האשה לא עשו כלום דמזית
אמרה נחת רוח כו' וכל שכן אי זבנה לבעלה דנחת רוח עבדה
ואמאי קדיקא מתניתי' הא ראייה יש: ומשני כי **אימאר דאמימר.** אלא
שמכרו שניהם ביחד אלף איש או אשה קאמר רבון הווא דייקון
לאחר ומית דאמיא אייה האשה ומפקא מן הלקוחות גוף הקרקע
והפירות מכאן ואילך שבעל אין יכול למכור אלף הפירות שהן שלו

בחייו וגם הגוף אם תמות אשתו ויירשנה הוא אצל אם ימות או לגבי הכי שאם ימות בחייו אשתו היא תקח נכסי מלוג שלה א"י ומתה פקדונה ואח"כ מתה לא עשמה ולא כלום ולא נאמר מאחר לא ירש מאשתו אע"פ שהעל יורש את אשתו שהרי מכרה גוף ה' בצדקו אשתו כשהיתה סנהדרין לשם צדקת מ" גליות שגלתה סנהדרין מוציא מיד הלקוחות. כדמפרש טעמא ב"ק (דף 5.) דלאמורו רב' אהני מכירת האשה שאם ימות צלה בחייה יעלה הלווק: אצל הגוף: א"י וצנה איני לידיו. לצלה: וצנינו וצני. ולא מצינו קפיד עליה בעל. והלכך שפיר קדייקא ר' אהא ר' אהא י"ש שאם קיים: ואי צנית אימא אחימר. (א) כשמכרו שניהם ביחד לאדם ולקח מן האשה וכ"ש היכא דמכרה היא לצלה דלא היא מכר אלעזר וליק טעמא מקראי דדבר של שני שותפין שהגוף לזה והצנינו וממנו' דרבנן דפליגי עליה דר' אלעזר: שישמשנו. למכרה צדין יוס או יומים. יעמד לא יוקם (שמות כא) ופטור דלינו מכר כדנפקא לן מונקה המכה [שם] מלמד שחובשים אותו כ' (סנהדרין יד) ויו (שמות ש) ומתת קרינא ביה אלה השני הלווק אינו צדין יוס או לכל דבריו דגמר לה לה מנשה (מגילה ל.ד.) אפסר. רבי הגוף דמי. כלומר כאלו קנה גופו ואותו שאין לו פירות לפירמויו והלכך ראשון קרוי אדון: רבי יהודה. דייק סיפיה

מסורת הש"ס

וְשִׁנְיָן, (ג) ז"ק פח: ז"מ
ו: לקמן קלט: כתובות ג.
(ג) ז"ק ג, (ד) שבת קלה.
וש"נ,

זה אור השלם

- גַּם יוֹם אֶחָד יִזְמְנוּ
לֹא יִקָּם בִּי בִּסְפוֹ
שְׁמוֹת כֹּא כֹא

גליון הש"ס

וְדָה אֵלֵימָה בִּן אֶבֶר
לְחַרְשָׁב. א. קָשָׁה לִי
פְסִיקָא לְהוּ דְּהַמְקֵן
מוֹקִי בֶּה שְׂאָר נְכִיס.
יָדַע דְּמִלְשָׁא בְּטַל
לְהָא מִיירִי שְׂאָר נְכִיס
דְּהִיּוּ מוֹקִי (בב' שְׂדוֹת
ק' מְלוֹג ו'ו) רַק בְּב'
וּמְדַמִּי מִסְבָּרָא גִ'מ' ג'
לְעֵינִי יִירִי אֶהְרַתֵּן
לִי דְּמַדְרִי רִבְּה צִר
דְּעִי' בֶּה לְמַטְט דְּנִי'מ'
א' אִמְרִי' גִ'ר' וְעִי':

זגהות הב"ח

- גמ' דהויא לה אינא:
דשב"ם ד"ה ה"ג והא
אמימר וכו' עבדה ליה
י: (ג) ד"ה ואינעית
אמימר אפילו
כשמכרו:

מוסף רש"י

[illegible][illegible]